

BEGIN BIJ DE BEDOELING, NIET BIJ HET PROBLEEM

Toen we met Buurtcoöperatie Apeldoorn Zuid begonnen, lag de nadruk niet op de problemen in de wijk — die kende iedereen al. De hoge werkloosheid, het lage opleidingsniveau, de schuldenproblematiek. Het waren statistieken waar beleidsmakers mee werkten en waarvergaderzalen vol overliepen. Maar wij begonnen ergens anders: bij de bedoeling.

We startten vlak nadat koning Willem-Alexander in zijn troonrede de term participatiemaatschappij introduceerde. Een oproep aan burgers om meer zelf te doen en minder te leunen op de overheid. Die term werd door velen bekritiseerd, maar wij zagen ervoor een kans in. Als bewoners het zelf moesten doen, dan moesten ze daar ook de ruimte en het vertrouwen voor krijgen. Geen beleid van bovenaf, maar initiatief van onderop.

We begonnen met buurtassistenten: mensen uit de wijk zelf, die letterlijk de deuren langsgingen. Niet met een formulier of een checklist, maar met een simpele vraag: “Wat vindt u belangrijk in uw buurt?” In de afgelopen tien jaar hebben we op die manier bij meer dan 10.000 huizen aangebeld om buurt te maken. Niet om problemen te inventariseren, maar om mensen te ontmoeten, talenten te ontdekken en verbindingen te leggen.

Onze aanpak riep ook weerstand op. De maatschappelijk werkers van Stimenz vonden onsaankankelijk amateurs. “Zonder kennis van zaken en zonder opleiding bij bewoners langsgaan, dat kan toch niet?”, kregen we te horen. Ze begrepen niet dat onze kracht juist zat in nabijheid, gelijkwaardigheid en vertrouwen. We kwamen niet met oplossingen, we kwamen om te luisteren. Geen intakegesprek, geen indicatie, maar een gesprek van mens tot mens.

Sommige ambtenaren vroegen ons om “de problematiek te benoemen” of “de cijfers te onderbouwen”. Terwijl wij al lang bezig waren met het bouwen aan vertrouwen, verbondenheid en initiatief. Onze bedoeling was duidelijk: bewoners in hun kracht zetten, regie terugbrengen, een gemeenschap opbouwen. Het probleemdenken kwam later wel — of liever gezegd: het loste zich vaak vanzelf op zodra mensen weer betekenis ervoeren.

De les? Begin niet met wat er mis is, maar met wat mensen willen betekenen. De rest volgt.

Geheim2

Auteur: Ton Kunneman